Основно училище „Свети свети Кирил и Методий“
5881 с. Крушовица, общ. Д. Дъбник, обл. Плевен, ул. Д. Благоев №1
тел.: 06523/2238, e-mail: info-1500502@edu.mon.bg
www.ou-km.eu

УТВЪРДИЛ:

X

Кристин Тодорова
Директор
Подписано от: Kristin Orlinova Todorova

ПРАВИЛА

за работа на Екипите за подкрепа за личностно развитие на деца и ученици

за учебна 2025/2026 г.

I. Общи положения

1. Целта на настоящите правила е постигане на качество на образованието чрез предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците чрез осигуряване на ефективно функциониране на Екипите за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) с оглед изпълнение на чл. 188 и чл. 189 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и Глава четвърта, Раздел I – III от Наредбата за приобщаващото образование.

2. Правилата са изготвени в съответствие с действащата нормативна уредба в системата на предучилищното и училищното образование и са неделима част от училищната политика за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците, в съответствие с чл. 174, ал. 2 от ЗПУО.

3. Училището провежда политики за повишаване на качеството на образованието, неизменна част от което е приобщаващото образование.

4. Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици, и училището активира и включва ресурси, насочени към

премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.

5. На децата и учениците от ОУ „Св. св. Кирил и Митодий“ се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им. Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните потребности на всеки ученик.

6. Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците се организира и осигурява в съответствие с утвърдените национални, областни и общински стратегии за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

II. Допълнителна подкрепа за личностно развитие

1. В правомощията на училището е да осигури допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

2. Допълнителната подкрепа за личностно развитие (ДПЛР) се предоставя като краткосрочна или дългосрочна.

3. ДПЛР включва:

   3.1. работа с дете и ученик по конкретен случай;

   3.2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;

   3.3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;

   3.4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;

   3.5. ресурсно подпомагане.

4. ДПЛР се предоставя на ученици:

4.1.със специални образователни потребности;

4.2.в риск;

4.3.с изявени дарби;

4.4.с хронични заболявания.

5. Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за ДПЛР се определят с план за подкрепа на ученика. Планът за подкрепа за учениците определя и часовете за ресурсно подпомагане.

6. ДПЛР се предоставя в зависимост от плана за подкрепа на ученика, в който се посочват конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие и необходимите специалисти за предоставянето на подкрепата.

7. ДПЛР на учениците се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните им потребности. Оценката се извършва от ЕПЛР на ученика, утвърден със заповед на директора на образователната институция за конкретния ученик по чл. 187, ал. 2 от ЗПУО.

III. Състав на ЕПЛР

1. ЕПЛР в училището се създава със заповед на директора, на основание чл. 188, ал. 3 от ЗПУО, във връзка с чл. 128, ал. 1 от Наредбата за приобщаващото образование, за конкретен ученик със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания, за всяка учебна година.

2. В състава на ЕПЛР задължително участват психолог и/или педагогически съветник, както и логопед. В екипа може да участва ресурсен учител/специален педагог, както и други специалисти според индивидуалните потребности на ученика. В екипа може да се включват представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Задължително в състава на ЕПЛР се включват подходящи специалисти в зависимост от наличието на индикации за:

- СОП – психолог, логопед, ресурсен учител;

увреден слух или с нарушено зрение – рехабилитатор на слуха и говора или учител на деца и ученици с нарушено зрение, учителите в групата/класния

- ръководител и учителите, които преподават на ученика в училището;
- риск – психолог и/или педагогически съветник, и логопед, учителите в групата/класния ръководител и учителите, които преподават на ученика в училището;
- изявени дарби – учителите в групата/класния ръководител и учителите, които преподават на ученика в училището, психолог или педагогически съветник, или от специалистите, които обучават или тренират ученика в център за подкрепа за личностно развитие, в Националния дворец на децата или в спортен клуб;
- хронични заболявания – психолог, учителите в групата/класния ръководител и учителите, които преподават на ученика в училището, медицинския специалист в здравния кабинет в сътрудничество с личния лекар на детето или ученика.

При извършване на оценката може да участват и други специалисти извън посочените. В работата на екипа на ученика участва родителят, а при необходимост – и представител от съответния РЦППО и/или от ЦПЛР.

IV. Функции на ЕПЛР

1. Екипът за подкрепа за личностно развитие на ученика изпълнява следните функции:

1.1. идентифицира силните страни на детето или ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;

1.2. извършва оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика;

1.3. изготвя и реализира план за подкрепа;

1.4. извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай;

1.5. определя необходимия инструментариум за извършване на оценката на индивидуалните потребности на детето или ученика и определя правила за работата си;

1.6. проучва документите и информацията за детето или ученика;

1.7. обсъжда проведената оценка и наблюденията на всеки член от екипа и формулира общо решение за предоставяне на допълнителна подкрепа в протокол от заседанието;

1.8. информира директора на училището за взетото решение за предоставяне на допълнителна подкрепа;

1.9. определя вида и формата на обучение на ученика въз основа на оценката на индивидуалните му потребности;

1.10. до един месец от извършването на оценката на индивидуалните потребности при необходимост разработва индивидуални учебни планове и индивидуални учебни програми по един или повече учебни предмети за ученици със специални образователни потребности и за ученици с изявени дарби, съответно по чл. 95, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗПУО за учебната година;

1.11. до един месец от извършването на оценката на индивидуалните потребности разработва индивидуални учебни планове и индивидуални учебни програми за ученици със специални образователни потребности и с множество увреждания; в случай че учениците се обучават в центрове за специална образователна подкрепа, индивидуалните учебни планове и програми се разработват в сътрудничество между училището и центъра за специална образователна подкрепа;

1.12. проследява напредъка в развитието на ученика два пъти през учебната година и при необходимост внася промени в плана за подкрепа и в индивидуалните учебни програми след информирано писмено съгласие на родителя, който е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на детето или ученика;

1.13. извършва консултативна дейност с учениците, с учителите, с родителите за приемане и приобщаване на учениците със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания в детската градина и училището;

1.14. изготвя доклади в електронен вид за дейността на екипа до директора на училището, съответно в 7-дневен срок след края на първия учебен срок и в 10-дневен срок след края на втория учебен срок на учебната година.

2. Организация и поддържане на документацията на учениците със специални образователни потребности

2.1. Ресурсният учител организира, комплектува и поддържа досието на всеки ученик със специални образователни потребности, на когото предоставя ресурсно подпомагане, като следи за наличието, пълнотата и актуалността на необходимите документи;

2.2. Ресурсният учител следи за своевременното изготвяне и попълване на документите, свързани с оценката на индивидуалните потребности, плана за подкрепа, проследяването на напредъка, проведените заседания на ЕПЛР и взетите решения, както и за съответствието им с нормативните изисквания;

2.3. Ресурсният учител следи за наличието на необходимите подписи, становища и писмени съгласия, като при установени пропуски своевременно уведомява ръководителя на ЕПЛР и при необходимост директора на училището за предприемане на съответните действия;

2.4. Всеки член на ЕПЛР носи отговорност за своевременното изготвяне, достоверността и подписването на документите в рамките на своята професионална компетентност. Организационните задължения на ресурсния учител не отменят колективната отговорност на ЕПЛР за изготвянето, изпълнението и оценяването на плана за подкрепа.

2.5. Ресурсният учител осигурява системното подреждане и съхраняване на документацията при спазване на изискванията за защита на личните данни и поверителност на информацията.

V. Оценка на индивидуалните потребности на ученика за осигуряване на ДПЛР

1. Оценката на индивидуалните потребности на ученик се осъществява от ЕПЛР. Тя е процес на събиране и анализиране на специфична информация за неговото функциониране – силни страни, затруднения, потенциал за оптимално развитие, участие в образователния процес, възможности за реализация.

2. При идентифициран риск от обучителни трудности учениците се насочват към оценка на индивидуалните им потребности с цел осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие. Насочването се извършва, след като педагогическите специалисти, които работят с ученика, и координаторът обсъдят наличната информация от входните равнища по учебни предмети, от индивидуалния напредък в обучението и от наблюдението на развитието, сведения от педагогически специалисти за силните страни; сведения от педагогически специалисти в училището или от други специалисти за наличие на възможни рискови фактори в средата на тези ученици; данни от информацията, която придружава тези ученици от детската градина, включително за предоставяни дейности по обща подкрепа за личностно развитие в детската градина; данни от установяването на готовността на тези деца за училище, от логопедично

изследване, материали от портфолио и други. За резултатите от обсъждането се уведомява родителят.

3. ЕПЛР извършва оценка на индивидуалните потребности на ученици, за които родителят е представил следните документи:

- заявление до директора;
- статуси от проведени предварителни изследвания и консултации - психологични, логопедични, медицински, както и становище от специален педагог – при наличие на такива, в зависимост от потребностите на детето или ученика;
- всички документи, съдържащи информация за здравословното състояние и социалното положение на детето, документи, издадени от съда, както и други документи, които имат отношение към обучението и образованието на детето или ученика, включително документи от детската градина, при наличие на такива;
- протокол от специализирана по профила на заболяването лекарска консултативна комисия и/или решение на териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК), и/или на Национална експертна лекарска комисия (НЕЛК) с приложена лична амбулаторна карта, съдържаща информация за проведени изследвания, консултации, епикризи и други, които удостоверяват заболяването – при ученици с хронични заболявания.

При извършването на оценката се вземат предвид резултатите от ранното оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения, документите от личното образователно дело на детето или ученика и материали от портфолиото на детето, други документи при необходимост по преценка на екипа.

За извършването на оценката на индивидуалните потребности на ученици с изявени дарби, ЕПЛР разглежда представените от родителя документи, удостоверяващи постиженията, класиранията на призови места на учениците и др.

При извършването на оценката на индивидуалните потребности на ученик, учил в българско училище в чужбина, ЕПЛР може да разгледа и други документи, извън посочените.

4. При оценяването на индивидуалните потребности на ученик, което не владее български език, ЕПЛР извършва оценка на езика, който ученикът владее най-добре, като при необходимост се ползва преводач, осигурен от родителя. При необходимост, в случай, че родителят не може да осигури преводач, се използва осигуреният от РУО преводач.

5. При ученици с индикации за **специални образователни потребности**, ЕПЛР оценява познавателно развитие, комуникативни умения, социални умения, физическо развитие, адаптивно поведение, психични реакции, семейно функциониране.

6. При ученици с индикации, че са **в риск**, ЕПЛР оценява рисковите и защитните фактори в ситуацията на детето или ученика и неговата среда.

7. При ученици с индикации за **изявени дарби**, ЕПЛР оценява конкретните области на изявените дарби и способности.

8. При ученици с индикации с хронични заболявания, ЕПЛР оценява здравословното състояние на ученика и влиянието му върху обучението.

9. Сроковете за извършване и продължителността на оценката на индивидуалните потребности на учениците е в зависимост от категорията ученици, съответно:

- СОП – до 3 месеца от началото на учебната година, като продължителността на оценяването е най-малко 14 дни. Може да се извърши оценка и през учебната година, ако се установи потребност от оценка, като продължителността на оценяването е най-малко 14 дни и се извършва в срок до 3 месеца от установяването на потребността.

- изявени дарби, в риск и с хронични заболявания – не по-късно от 3 месеца от установяване на потребността от извършване на оценка и съобразно спецификата на всеки отделен случай.

Времето за индивидуалното оценяване на един ученик е по преценка на съответния специалист в зависимост от индивидуалните особености и потребности на ученика

10. При извършването на оценката на индивидуалните потребности на учениците специалистите от ЕПЛР трябва да:

- използват адаптирани за българските условия инструменти, например DP-3: Рейтингова скала за оценка на детското развитие, WISC IV: Скала за интелигентност на Уекслер за деца, Conners 3: Рейтингова скала за оценка на хиперактивността и коморбидните състояния, CARS2: Рейтингова скала

за оценка на детския аутизъм, методики за функционална оценка като методика за оценка на образователните потребности на децата и учениците, методика за функционална оценка и работа с деца с умствена изостаналост и аутистичен спектър на развитие, методика за оценка на индивидуалните потребности на деца и ученици с множество увреждания, методики за вербално и невербално оценяване - ПЕКС (PECS) система, МАКАТОН, комуникация „ръка в ръка“, метода Тадома, метода С-МАР и други;

- вземат предвид образователните и личните постижения на ученика;
- вземат предвид социалното и емоционалното развитие на ученика;
- използват формални и неформални методи на наблюдение и оценка;
- използват събраната до момента информация за детето и ученика по чл. 29 от Наредбата за приобщаващото образование;
- вземат предвид информацията за ученика, предоставена от ръководители на социални услуги в общността, в случаите, когато ученикът ползват такива, както и от лечебни заведения при необходимост;
- вземат предвид мнението на родителя;
- вземат предвид мнението на ученика – при възможност;
- гарантират достъпа на информация за родителя през всички етапи на оценяващия процес;
- спазват етичния кодекс на образователната институция.

Оценката на учениците се извършва индивидуално от всеки специалист в екипа при отчитане на силните страни и възможностите за участие в образователния процес на ученика.

11. Оценката на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците е функционална.

12. При оценката на учениците с индикации за **специални образователни потребности**, ЕПЛР разглежда увреждането и функционирането като следствие от взаимодействието между здравословното състояние и факторите на средата в съответствие с

Международната класификация на функционирането на човека, увреждания и здравето (ICF) на Световната здравна организация (СЗО) и при отчитане на Международната класификация на болестите - МКБ 10 на СЗО. Спазват се следните изисквания:

- Оценката се извършва съгласно Карта за оценка на индивидуалните потребности на ученика.

- Всеки специалист от екипа попълва съответната на неговата компетентност част от Картата за оценка, като отделните части се съгласуват между специалистите и се вписва общо становище за функционирането на ученика и за необходимата допълнителна подкрепа.

- Родителят писмено изразява в картата за оценка съгласието или несъгласието си с извършената оценка на индивидуалните потребности и с решението за предложената допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика. Ако пожелае, родителят получава копие от попълнената Карта за оценка.

- Класният ръководител познава картата за оценка, която е неразделна част от личното образователно дело на ученика в националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) и се предава заедно с останалите негови документи при прехода му от една институция в друга в системата на предучилищното и училищното образование.

- При несъгласие на родителя с оценката на индивидуалните потребности на ученика със СОП, той може да подаде заявление до директора на съответния РЦПППО за организиране на повторна оценка на индивидуалните потребности на ученика в 14-дневен срок от извършването на оценката от екипа за подкрепа за личностно развитие. Родителят посочва в заявлението мотивите за несъгласието си с оценката на индивидуалните потребности на ученика със СОП.

- В случаите на несъгласие на родителя с предложената допълнителна подкрепа директорът писмено уведомява дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на ученика с цел осигуряване на неговия най-добър интерес. Училището задължително организира предоставянето на дейности за обща подкрепа за личностно развитие на ученика.

13. При оценката на индивидуалните потребности на ученици с индикации, че са в риск, ЕПЛР извършва оценяване на рисковите фактори за развитието на ученика, като оценява:

- история на здравословното състояние на ученика;
- неблагоприятни условия в средата/ситуацията на ученика;
- стресови събития в живота на ученика;
- демографски фактори, оказващи влияние на развитието на ученика.

Елементите на оценката включват:

- индивидуални фактори в развитието – използва се Карта за оценка на индивидуалните потребности на ученика по чл. 78, ал. 3 от Наредбата за приобщаващото образование; отчита се и разбирането на ученика за проблема;
- фактори в средата на ученика – отчитат се загубите и травматичните събития или събитията с негативно влияние върху развитието и обучението на ученика;
- подкрепяща среда – отчитат се обкръжението на ученика, общността в училището, формирането на приятелства, участието в занимания по интереси и други.

14. При извършването на оценката на индивидуалните потребности на учениците с индикации за изявени дарби, т.е. които проявяват способности в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и имат постижения, надвишаващи постиженията на техните връстници, ЕПЛР използва информация, предоставена от учители, родители, ученици или получена след изяви на ученика. ЕПЛР установява съществуват ли затруднения в обучението по един или повече учебни предмети и дава мнение за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие за преодоляване на обучителните трудности. Оценката се извършва съгласно Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика по чл. 78, ал. 3 от Наредбата за приобщаващото образование.

I. Заседания и решения на ЕПЛР

1. Екипът за подкрепа за личностно развитие провежда общи срещи не по-малко от три пъти през учебната година – в началото на учебната година и в края на първия и на втория учебен срок. Родителят се запознава с датите на срещите.

2. При възникнала необходимост заседание може да се провежда и извънредно. Ръководителят на екипа отправя покана за участие на родителя преди провеждането на извънредното заседание с писмо, по имейл или в телефонен разговор.

3. Задължителните три заседания са редовни, когато на тях присъстват всички членове на екипа.

4. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината членове на екипа.

5. Заседанията, които се провеждат извън определените три заседания, са редовни, когато на тях присъстват поне половината от членовете на екипа. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината от присъстващите членове на екипа в конкретното заседание.

6. За всяко заседание на ЕПЛР се води протокол в хартиен вид, подписан от членовете му.

VII. Заключителни разпоредби

1. Педагогическите специалисти и членовете на ЕПЛР се задължават да спазват Правилата и да запознаят с тях родителите на учениците.